

Adonisiň gözünden täze Siriýa

Category: Kitapcy, Nukdaýnazar, Publisistika

написано kitapcy | 26 января, 2025

Adonisiň gözünden täze Siriýa ADONISIŇ GÖZÜNDEN TÄZE SIRIÝA

Adonisiň pikiriçe zerur üýtgeşmeler «aýal-gyzlaryň azatlyklarynyň artdyrylmagy, jemgyyetiň hak-hukuklarynyň, aç-açanlygyň we içerki garaşsyzlygyň berkidilmegindedir».

«*Adonis*» ady bilenem tanalýan siriýaly ýazyjy Aly Ahmet Esber Finikiýa-kengan mifologiyasyna degişli «*Adonis*» lakamy bilen tanalýan şahyr Aly Ekber Esber ol hakdaky pikirijiz ha peýdasyna bolsun, ha garşysyna, siriýa we we hatda arap medeniýetiniň simwollarynyň biridir.

Ol eýýäm 100 ýaşa ýeteňkirledi (94 ýaşynda), bulam onuň garaşsyzlyk döwründen respublika, Şükrü el-Kuwvatly we yzyndan bolup geçen harby döwlet agdarylyşyklar döwrüne, soňra türk-ihwancy («Musulman doganlar») Arap baharyna, ogul Esadyň wagtlaýyn gaýdyp gelşine, yzyndan agdarylyşyna we gaçyşyna, şu

günki el-Julani we onuň doganlarynyň döwrüne çenli Siriúanyň dürli döwürlerini başdan geçirendigini aňladýar.

Şeýle ajaýyp ýaş tablisasyna kökleri arap, şahalary günbatarly medeniýeti-de goşuň.

Adonisiň özi doly dünýewi adam. Ol yslamçylar beýlede dursun, özi ýaly dünýewi pikirli ýazyjy-şahyrlaryňam käbirleri tarapyndanam batyny (ýapyk) syýasy meýillere ýykgyn etmekde aýyplanýar.

Bu hormatly we goja siriýaly intellektualyň soňky çykyşy edebi baýragyň gowşurylyş dabarasynyň öňüsrysasynda Parižde geçirilen metbugat ýygnanyşsygynda aýdanlarydy:

– Meniň Siriýadan 1956-njy ýylda çykyp gaýdanyň. Şonuň üçinem bu barada düýpli geplärlik derejede Siriýany bilemok. – Adonis sözünüň üstüne şuny-da goşdy: – Men hemişe režime garşy boldum.

Fransiýanyň paýtagty Parižiň golaýynda ýasaýan Adonis metbugat ýygnanyşsygynda edil häzir Siriýada bolup geçjek üýtgeşmäniň reallygyny-da derñäp, şeýle diýdi:

– Onuň (Esadyň) ýerine geçenler näme ederler? Mesele režimi üýtgetmekde däl, jemgyýeti üýtgetmekde.

Adonisiň pikiriçe zerur üýtgesmeler «aýal-gyzlaryň azatlyklarynyň artdyrylmagy, jemgyýetiň hak-hukuklarynyň, aç-açanlygyň we içerki garaşszlygyň berkidilmegindedir. Jemgyýeti üýtgedip bilmesek, hiç zat oñarmarys. Bir režimi başgasy bilen çalyşmak öz-özüňi aldamakdan başga zat däl».

Ine, medeniýetimiziň siriýaly simwoly şeýle diýdi. Siriýadaky bu çarkandakly syýasy şertlerde bagtyýarlyk duýgular we bir döwürden, hatra garaňky, rehim-şepagatsyz Esad döwürlerinden halas bolma şatlygynyň ortasynda Adonis bilen bir pikirde däl we onu dürli aýyplamalar bilen garalamaga synanysjaklar hem hökman bolar.

Emma pygamberimiz (s.a.w) bize eýesi kim bolsa-da, hikmetli garaýsy kabul etmegi ündäpdir. Haýsy çeşmeden bolsa-da, hikmetiň mömininiň ýiten malydygyny, ony nirde tapsa almaga iň köp şonuň mynasypdygyny öwredipdir.

Galyberse-de, Adonisiň aýdýanlary dogry. Ol umumy medeni, bilim we gymmatlyga esaslanýan sistemany üýtgetmegin

gerekdiginu aýdýar. Şahyr muny aýtmanda-da, görnüp duran hakykat.

Rehimsiz we banditçilikli Esad režimini her dürli garaňky etmişde günäkärläp (ol bu günäkärlemelere aňryýany bilen mynasyp), yzyndan ýazgaran duşmanyňzyň edenlerini gaýtalamakçy bolýarsyňyzmy?

Siriýa ýolagçylygyň parahatçylyk, ylym-bilim, sabyr-kanagat, arzuw-umytlar nukdaýnazaryndan howpsuzlykda we asudalykda isleýän menziline ýetmegi mümkünmi?

Şu günüň meselesi şudur.

Mişari ZEÝDI,

Saud Arabystanly žurnalist.

Ýekşenbe, 15.12.2024 ý. Publisistika